

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 18. Acediam omni studio excutiendam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

Cassian. Col-
lat. 4. c. 19.
Apoc. 2. 4.

Prou. 20. 4.

S. Bern de
triplici custo-
dia.

S. Bonavent.
in dicta salu-
tis tit. 1. c. 7.

Iob. c. 40.

3. Cor. 6. 15.

Cassian. l. 10.
cap. 7.

XVIII,
ACEDIAM OM-
NI STUDIO
EXCVTIEN-
DAM.
S. Damasc.
lib. 2. de fid.
Eccl. 9. 10.

Cic. de se-
nect.

eos fulciat, aut excitet admonitione. Siquidem acedia gratiam Dei incidit, tantamque Deo nauseam creat, ut tepidos, inertes, otiosos, quos jam in visceribus receperat charitatis, noxiè tepefactos, cum quadam convulsione pectoris sui enomendos esse pronunciet, teste Cassiano. Et iustè profectò: quia dies salutis neglexerunt datos ad operandum. Propter frigus piger, arare noluit; mendicabit ergo astate, & non dabitur illi. Nimirum, qui vegetus, ob difficultatem, virtutes neglexit exercere, in morte æstuans, Dei Sanctorumque ope frustra implorata, totus inops relinquetur. *Libet, aiunt, fabulari* (verba sunt S. Bernardi) *donec hora prætereat, hora, quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, miseratio Conditoris indulget. Donec transeat, inquit tempus, quo divinam tibi repropitiare debueras pietatem, properare ad Angelicam societatem, suspirare ad amissam hereditatem, excitare remissam voluntatem, flere commissam iniquitatem.* Cur talem Deus non euomat ex ore? cur illi non tandem neget tempus pœnitentiæ? qui tempus pœnitentiæ in malitiæ occasionem commutat? & velut inculta terra, pro spicis spinas, pro frugibus tribulos gignit? virtutibus vacuus, vitijs plenus: vel certè salici similis, ut eum S. Bonaventura comparat, quæ nullum fructum, sed umbram duntaxat, facit: nullum enim boni operis fructum, sed umbram solum facit & refrigerium diabolo, de quo Iob ait: *Circumdant eum salices infructuose.* Ita piger & puluinar, & umbra diaboli, non dat locum Deo. *Quæ enim conuentio Christi ad Belial?* Dat autem locum diabolo. Notum est enim illud, apud Cassianum, *Operantem demone uno pulsari, otiosum verò innumeris spiritibus deuastari.*

Atque hoc optimum est, contra hoc vitium, remedij genus, assiduus labor, desidiæ è diametro oppositus. *Si enim acedia est tristitia aggrauans mentem, ut nihil boni ei agere libeat, quemadmodum Damascenus docet, profectò ei locum non dabit, quisquis à diuino opere non est cessaturus.* Ad quem laborem nos excitat & vitæ breuitas, & autoritas scripturæ dicentis: *Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia erunt apud inferos, quò tu properas.* O quot horæ prætereunt otiosis, quibus coelum mereri possent! hodie cessant, quasi crastina dies certasset? in iuuentute nugantur, quasi pro serijs agendis, quisquam sibi possit promittere senectutem? *Quis tam stultus est, ait Cicero, quam-*
nus sit

uis sit adolescens, cui sit exploratum, se ad vesperam esse victurum? Hæc, inquit D. Leo, sollicitissima meditatio debet esse sapientis, ut, quoniam breues dies istius vita, & incerta sunt spatia, nunquam sit mors morituro impronisa; nec in inordinatum incidat finem, qui se nouit esse mortalem. Non nouerat Parisiensis ille adolescens, hinc imparatus erat. Immo, etiam postquam morbus eum docuit, mortem non procul abesse, desidiã non abiecit; quia mens non inest centauris, & ille in malo induruit. Lapidem non nisi magnis artibus molliuntur: nec tardum animal asinus finit se ad ludos Circenses, & stadia decurrenda erudiri. Superest oratio, qua isti sibi excutiant torporem. Ad dormientes, & nocte dormientes sed dormientes, in loco orationi destinato, dixit Christus: *Vigilate, & orate, ut non intretis in tentationem.* Sed quia pigrorum non est vigilare; neque orare dormientium, saltem vigilantes orent, pro ijs, qui profundo peccatorum somno demersi nesciunt, vigilantne, an somnient: & ad pij fratris, de quo dixi, exemplum, ignito eloquio torpentes extimulent, adigantque ad SS. Sacramenta, præsertim Pœnitentiæ atque Eucharistiæ frequentanda, quod itidem frater ille fructuosè fecit. His enim cor hominis purgari, confirmari, & ad bene agendum solet roborari: per hæc Spiritu S. in præcordia admissio, solet homo, quantumuis crassus, quantumuis in nauibus, immo sordibus educatus, quantumuis frigidus & tardus ita inflammari, ut jam feruidè currat, qui antea languidè desidebat. *Nescit tarda molimina Spiritus sancti gratia.* Et vel Sallustius dixit: *Ubi socordia atque ignauia te traderis, nequicquam deos implorabis.* Ut ergo Spiritus diuinus te inflammet, ignauiam detestare: quam magis detestaberis hoc Spiritu incensus. Antiquum remedium est:

Qui non vult fieri desidiosus, amet.

Deum amans calebis. Calor veloces, frigus tardos facit. Ardentissimè in via Domini progrediuntur, qui igne hoc cœlesti incalescunt. Est enim Sanctus Spiritus iste vita nostra spiritualis; est spiritui nostro, quod est spiritus noster carni nostræ. Grande est discrimen inter spiritum & carnem: *Spiritus promptus est, caro infirma.* Spiritus est res subtilis: caro est crassa. Spiritus est res incorporea, simplex, viua, mobilis, pura, intelligens, immortalis: caro est res corporea, multiplex, impura, sordida, torpens,

A a

sensu

S. Leo. serm.
5. de ieiun. 7.
mensis.

Matth. 26. 41.

Matth. 26. 41.

sensu & ratione destituta, corruptioni obnoxia. Et tamen spiritus iste, anima, inquam, si carni vniatur, vi sua, præsentiaque carnem mirabiliter extollit, ad se trahit, sibi que ita copulat & iungit, ut caro fiat viua, pulchra, mobilis, bonorum animæ particeps, & quodammodo spiritualis. Denique vnus ex vtroque homo constat; qui quamuis, ratione carnis, sit corporeus, mortalis, & rationis expers; tamen ratione animæ, eiusque naturæ, est incorporeus, immortalis, & mente ornatus; aptus ad intelligendum, idoneus ad agendum & operandum. Vno verbo, per hanc animæ cum corpore coniunctionem, corpus animatur; & quod alioqui, suo pondere, descendit & aggrauat animam, ab anima tamen ad summa eleuatur, ut viuat, ut videat, ut audiat, ut ambulet, ut currat, sensibusque omnibus rectè uti possit. Quale igitur est corpus, seu caro, sine, aut cum anima; talis est ipsa quoque anima nostra, sine, aut cum S. Spiritu. Quo si caret, anima nostra infirma est; si autè eo Spiritu prædita est, viribus pollet. Ille enim *infirma nostri corporis virtute firmans perpeti*, ad opera pietatis nos promptos reddit. Sine hoc Spiritu, nihil nisi carnem sapiunt homines, in terrena, in crassa, in impura, in sordida, more pecorum, & tanquam obesi porci feruntur; torpent; corrumpuntur; denique ratione & vita spirituali destituuntur, & velut mortui iacent, sine sensu, nec se mouent; sed in sordibus suis computrescunt. Quòd si autem hoc Spiritu pleni, *virtute ex alto induantur*, velut, è somno, aut à morte excitati, viuere, moueri, vigere, ac suam aliorumque æternam salutem cupientissimè curare incipiunt: ut videre fuit, in Apostolis, qui & ipsi, ante S. Spiritus aduentum, Iudaorum metu, domi se, intraque parietes continebant; postquam autem Spiritus ille vehemens linguis igneis eos inflammavit, tanquam vitali calore concepto, animati prodierunt, Christum, coram omni tribunali, & *ante omnes reges, & præfides*, & tyrannos, heroica libertate, professi. Quid multis opus est? *In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum*; Christi causa, paratorum omnia facere, omnia pati. Hunc ergo Spiritum, si abest, vocemus & inuocemus; si adest, non contristemus; eo præsentè, vigor & ardor, vita & virtus erit in nobis. Cuius rei exemplum & imaginem expressit, quando *formauit Dominus Deus hominem de limo terra, & inspirauit in faciem eius spiraculum*

Luc. 24. 49.

Act. 5. 41.

Luc. 21. 12.

Psal. 18. 5.

Gen. 2. 7.

culum

culum vita, & factus est homo in animam uiuentem. Limus terra sumus, & pigrum lutum, è quo nos non Prometheus aliquis, sed diuinus figulus finxit. *Spiraculum vita* spiritualis est S. Spiritus. Itaque tunc demum in animam spiritualiter uiuentem euadimus; tunc uere in ipso uiuimus, & mouemur, & sumus, si hoc *vita spiraculum* nobis Dominus Deus inspiret. Ad hunc *lucis radium*, uidemus animæ nostræ & pericula, & auxilia. Hic si *flabit spiritus*, fluent *aquæ lachrymarum*; ac uera de peccatis pœnitentia, nullum relinquet locum, desperationi. Hic Spiritus etiam illi, qui in profundum uenit, & quæ scelerum suorum *tempestas demersit, secundam post naufragium tabulam* ostendet, docebitque extremo discrimine laborantes sacram anchoram soluere; si neque docentem spernamus, neque ducentem repudiemus. Maximum præsidium est, Spiritui Sancto aditum patefacere; maximum periculum, resistere; eumque salutaria suauissimè inspirantem repellere. Quem ille à se admissum potest credere; qui gaudet pietate; ille exclusum existimare, cui tædium est, de cælo cogitare, nausea audire de Deo, abominatio facere ea, quæ aternam coronam mereantur. Quis enim censeat, in illo Spiritum diuinum habitare, aut operari, qui cum Domino in latitia seruire, & de meditationibus sacris, de diuino cultu, de usu sacramentorum, de exercitio virtutum magnum animi gaudium deberet perferentiscere, tristatur, quoties illi in mentem uenit aliquid diuinum? quoties ad templum eundem? quoties orandum? quoties confitenda peccata, & conscientia emaculanda? quoties cæli manna, Angelorum esca, epulum ineffabile, panis omnem dulcedinem habens est percipiendus? quoties denique de Deo, de quæ rebus aternis est audiendum? Usque quò, piger, dormies? quando consurges è somno tuo? Themistocles Hieronem cum equitatu ad ludos Olympicos uenientem uetuit certamem spectare. Interrogatus, cur hominem excluderet? Non æquum esse respondit, ut is, qui maximi periculi se socium non præbuisset, ad communem conuentum ludicraque spectacula admitteretur. Neque ad beatam illam societatem admittetur, neque cum Christo regnabit, qui in terris cum illo non uult pati. Non coronabitur, nisi qui legitimè certauerit. Cælo vis potiri? uigila; labora; suda; sine fatigatioone sursum non tenditur. Deorsum cadere possunt, non ascendere dormientes. Paralyticum in grabato

Isa. 26. 16. &
Rom. 9. 21.
Act. 17. 23.

Psal. 147. 18.

Psal. 68. 3.

Psal. 99. 2.

Prot. 6. 9.
Elia. lib. 9.
Var. c. 5.

homines ad Christum, Lazarum Angeli in sinum Abrahamæ portauerunt; pigrum nunquam ad cælum portabunt. Superi omnia laboribus vendunt. Coronam pugna, mercedem labor, præmium merita reportant. Denique *regnum cælorum vim patitur, & violenti diripiunt illud*. Non itur illuc per rosas, sed per spinas. Nemo sibi imaginetur, in arduis, facilitatem. Qui mollem viam, qui facilitatem sectatur, *facilis descensus Auerni*. Hanc otiosus sedem speret. Æterna beatitudo virtutis est præmium. Pro æterna damnatione non est laborandum. Leuiore Tartara, quàm sidera pretio possunt haberi. Desidia atque otio eò potest perueniri. Licet cetera vitia absint, etiam nihil fecisse, est infernum meruisse. Itaque *vade ad formicam, ò piger, & considera vias eius, & discite sapientiam, quæ cum non habeat ducem, nec praeceptorem, nec principem, parat in astatem cibum sibi, & congregat in messe, quod comedat*. Tu quoque, si sapis, *thesauriza tibi thesaurum in cælo*.

Matth. 11, 12.

Prou. 6. 6.

Matth. 6. 20.

FINIS.

Omnia ad maiorem Numinis
gloriam.

INDEX